

L.dz. KSOiW/186w/2025

Szanowna Pani

Barbara Nowacka

Minister Edukacji Narodowej

**Opinia Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”
na temat projektu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 lipca 2025 r.
zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków
i sposobu przeprowadzania egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego
kwalifikacje w zawodzie**

I. Uwagi ogólne

Projekt przewiduje zastąpienie w szeregu przepisów pojęcia *osoba dorosła, która ukończyła praktyczną naukę zawodu dorosłych lub przyuczenie do pracy dorosłych* pojęciem *osoba, która ukończyła staż* w rozumieniu art. 119 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia. Powyższa zmiana ma charakter systemowy, gdyż eliminuje z katalogu osób uprawnionych do przystąpienia do egzaminów zawodowych znaczną grupę uczestników kształcenia pozaszkolnego, uzależnia dostęp do egzaminu od odbycia stażu określonego w odrębnej ustawie, której cele i mechanizmy nie są w pełni tożsame z polityką oświatową. Brakuje też analizy skutków regulacji (OSR) w zakresie wpływu projektowanej zmiany na osoby korzystające z dotychczasowych form kształcenia dorosłych.

II. Uwagi legislacyjne

Odwołanie w przepisach wykonawczych do ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia (art. 119) powoduje, że każda zmiana w tej ustawie może bezpośrednio wpływać na treść norm dotyczących egzaminów zawodowych, co rodzi ryzyko niespójności systemowej. Natomiast uchylenie w licznych przepisach odniesień do praktycznej nauki zawodu dorosłych i przyuczenia do pracy dorosłych prowadzi do faktycznego wyeliminowania tych form kształcenia z systemu egzaminacyjnego bez zapewnienia rozwiązań przejściowych. W nowej definicji *osoby, która ukończyła staż* brak jest wskazania organu odpowiedzialnego za ocenę zgodności programu stażu z podstawą programową kształcenia w zawodzie, co może skutkować rozbieżnościami interpretacyjnymi.

III. Uwagi merytoryczne

Projekt może ograniczyć dostęp do egzaminów zawodowych dla dorosłych uczących się w trybie innym niż staż w rozumieniu ustawy o rynku pracy, co stoi w sprzeczności z ideą obowiązującą w całej UE uczenia się przez całe życie. W § 6 ust. 12a przewidziano obowiązek przedłożenia zaświadczenia „niezwłocznie” po ukończeniu stażu – brak doprecyzowania tego terminu w dniach może prowadzić do nierównego traktowania zdających. W § 75 ust. 3 i § 92 ust. 3 wskazano, że miejsce przeprowadzania egzaminu określa dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, bez określenia kryteriów wyboru – stwarza to ryzyko uznaniowości.

IV. Uwagi proceduralne

Brak przepisów przejściowych zabezpieczających prawa osób, które rozpoczęły kształcenie w formach dotychczasowych, jest niezgodny z zasadą ochrony praw słusznie nabytych oraz zasadą zaufania obywatela do państwa. Projekt przewiduje wejście w życie z dniem następującym po ogłoszeniu, co w praktyce uniemożliwia dostosowanie się zainteresowanych podmiotów do nowych regulacji. Zasadne jest wprowadzenie vacatio legis obejmującego co najmniej jeden pełny cykl egzaminacyjny.

V. Wnioski

Konieczne jest wprowadzenie przepisów przejściowych gwarantujących możliwość przystąpienia do egzaminu osobom, które rozpoczęły przygotowanie zawodowe w dotychczasowych formach kształcenia dorosłych; ustalenie organu właściwego do weryfikacji zgodności programu stażu z podstawą programową kształcenia w zawodzie; doprecyzowanie terminów („niezwłocznie”) w przepisach § 6 ust. 12; określenie kryteriów wskazywania miejsca przeprowadzania egzaminu przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej oraz wydłużenie vacatio legis, aby zapewnić realny czas na wdrożenie zmian.

W imieniu Prezydium
KSOiW NSZZ „Solidarność”

dr Waldemar Jakubowski
Przewodniczący